

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje **Gustav Pirc**, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah števil. 5.

Št. 9.

V Ljubljani, 15. maja 1891.

Leto VIII.

Obseg: O presnemanju vina. — Deset zapoved o vzgoji žrebet v prvem letu. — Nov aparat za kuhanje voska in medu. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Tržne cene. — Inserati.

O presnemanju vina.

O presnemanju vina imajo na Slovenskem, zlasti na južnem Slovenskem kaj čudne pojme.

Veliko je takih gospodarjev, kateri koristijo presnemanja vina nikakor ne razumejo, kateri menijo, da je to delo nepotrebno, da še celo — škodljivo. Veliko je pa tudi takih, kateri sicer niso zoper presnemanje ter svoja vina presnemajo, pa zaradi nepravilnih pojmov ne ravnavo prav. Najmanjše število je pa gotovo onih gospodarjev, kateri koristijo presnemanja popolnoma razumejo pa tudi pravilno postopajo. Najprvo moramo dokazati, da je presnemanje potrebno, potem pa določiti, kedaj, kolikokrat in kako je vino presnemati.

Presnemanje je kletarsko delo, s katerim ločimo drožje od čistega vina in je pretočimo v drugo čisto posodo. Da je to delo jako potrebno, dokažemo lahko s tem, da je drožje vinu ne le nepotrebno, ampak škodljivo. Kemiki so že večkrat dokazali, da drožje ni nič drugega, nego zmes, sestavljena iz neraztopljenih gnilih teles, katera so mej alkoholskim kipenjem nastala v moštu, in pa iz še čistega rastlinskega žlezca, ekstraktivnih snovi, jabolčne citronske kisline i. t. d. Nekoliko že mej kipenjem, posebno pa po kipenju nehajo tta telesa živeti in, ker so teža od mladega vina, pogreznjejo se na dno soda in potegnejo vse drugo s seboj. Ako posamezne dele drožja preiščemo kemično, vidimo, da ni niti en sam del med vsemi, kateri bi vinu le ko-

ličkaj koristil. Nasprotno pa jih je veliko takih, kateri vsled kemičnih sprememb in vsled kemičnega razpadanja vinu močno škodujejo in je še tudi popolnoma pokvarijo. Najnevarnejši del so ravno mrtve kvasice, združene z drugimi gnilimi tvarinami, kakor s beljakovinami v podobni žlezca i. t. d.

Kedaj, kako in kolikokrat je vino presnemati? Kar se tiče prvega presnemanja, ne moremo za vse vinorodne dežele in kraje dneva, še skoro meseca ne, določiti. Vinščak mora namreč opazovati burno kipenje, gorkoto prostora, v katerem se je vršilo, in še celo gorkoto podnebja. S presnemanjem se po luni ali koledarji ravnati, to je pač največja bedastoča, katera je pa žal ravno pri slovenskih vinorejcih še skoro sploh ukošenjena. Kaj ima luna z vinom opraviti ali pa „mladi petek“ i. t. d.? To je vender smešno!

Vina, katera so pri primerni gorkoti burno kipela, to je pri gorkoti 12 do 14° R., in v primerno kratkem času dokipe, učistijo se tudi v kratkem času. Presneti se pa ne smejo, kakor hitro se sčistijo, kar se zgodi navadno do božiča. Vina, koja so kipela v mrzlem prostoru ob mrzlem jesenskem času, tudi kesno dokipe in se kesno učistijo. Po južnih vinorodnih deželah se lahko vino že okoli

božiča prvič presname, v severnih pa se presnemanje do februarja, še celo do marca lahko odloži. Sicer je to od kleti odvisno, pa tudi od lastnosti vina. Po kletah male in stanovitne toplote se sme vino dalj časa na

Podoba 17.

drožji puščati nego pa po kletih večje in nestanovitne gorkote; kajti kletna gorkota obudi drugo ali spomladanjsko kipenje v vinu prej ali pozneje, in ako je vino na drožji, lahko provzroči kipenje hude nasledke. Trda, zagatna, čreslovinata vina se morajo v primerno slabši kleti dalj časa na drožji pustiti, nego pa mila, čreslovine revna vina. Čreslovina brzda namreč drožje, pa le nekoliko časa.

Pri presnemanju je povsodi tudi vreme opazovati. Prvo ali zimsko presnemanje vrši se lahko po dobrih, zavetnih kletih ob vsakem vremenu; po slabših kletih je pa boljše, da se ob veternem vremenu ne presnema, ampak ob tihem, jasnem, ali pa tudi oblačnem, še celo deževnem. Pri poletnem presnemanju je najbolj na vreme paziti. V drožji je namreč vedno več ali manj ogljenčeve kisline, in sicer tem več, čim mrzlejši je zrak, čim večji je pritisk vina na drožje in čim večji je pritisk zraka na vino. Ako je vreme gorko, le malo vina v posodi in zračni pritisk tudi majhen, lahko se en del ogljenčeve kisline loči od drožja, splava na površje, pa tudi več ali manj drožja s seboj potegne in precejšnji del vina zmoti. Pri prav gorkem, pa hladnem vremenu ni kaj dobro presnemati vina, boljše ga je mej dežjem ali pa takoj po dežju. Sicer se moramo pri poletnem presnemanju ozirati na dobroto kleti in pa množino vina. V dobri kleti in ob veliki množini vina se lahko ob vsakem vremenu presnema.

Kolikokrat pa naj mej letom presnemljemo? Ako menimo vino prodati prav zgodaj, morebiti že pred mesecem aprilom, zadostuje enkratno presnetje zadnje dni decembra ali prve dni januarja; ako pa bomo vino imeli dalj časa, čez leto, pa je najboljše, da trikrat ali pa še bolje štirikrat presnamemo: zadnje dni decembra, prve dni januarja ali aprila, pred drugim ali spomladanjskim kipenjem, julija in morebiti zadnje dni ob trgatvi.

Kako naj vino presnemamo? Kar se tega vprašanja tiče, priznati mu moramo največjo važnost. Pri odgovoru ga moramo pa v dva dela ločiti, namreč 1.) v način presnemanja prav mladega vina ali v prvo presnemanje, in pa 2.) v način naslednjega presnemanja. Prvič se mora vino presneti vse drugače, kakor pa drugič, tretjič i. t. d. Kakor smo namreč uže omenili, ostane po burnem kipenju v dobrih vinih še vedno veliko, celo preveč beljakovine, katera provzroči, da se kipenje spomladi še enkrat, pa tudi pozneje še večkrat lahko ponovi. Na drugo spomladanjsko kipenje se ne smemo pritožiti, ono nam je, kakor bomo pozneje dokazali, koristno; zakaj po drugem kipenju postajajo nam vina od dne do dne bolj stanovitna, bolj okusna, ona se na zraku več ne motijo, ampak ostanejo čista in prozorna. To dosežemo pa s tem, da vina kolikor le mogoče oprostimo beljakovine.

V novejšem času so začeli zračiti ne le mladega vina, ampak še celo surovi mošt. Pravilo novega kletarstva velevala: „Mošt naj prihaja uže pri ločenju od tropin, pri polnjenju sodov v veliko dotiko z zrakom. To naj se zgodi tudi z mladim vinom o prvem presnemanju; kajti zračni kislec se spoji pri tej dotiki z beljakovino mošta, mladega vina, in poslednja se usede neškodljiva na vamp sodov, od koder se z naslednjim presnemanjem odpravi“. Da bi vino vsled dotike z zrakom izgubilo kaj alkohola in dišave, ni res, to je izkušnja dokazala, kajti pri prvem presnemanju zračena vina so se še vselej prav hitro učistila, in kar so izgubila alkohola in dišave, povrnilo se jim je v prav kratkem času obilo. V enem samem slučaju utegne zračenje imeti slab nasledek, ako se zračijo namreč bela, preveč na tropinah kipela vina — torej po staro

vipavski šegi napravljena. No tega nemilega nasledka je pa napačna naprava vina sama kriva, ne pa zračenje.

Preidimo zdaj na praktično izvršitev presnemanja samega. Prva in pglavitna reč pravilnega presnemanja je, da se sod, v katerega se vino presname, popolnoma dobro osnaži in izpere.

Kadar je sod popolnoma dobro opran in posušen, potem se sod, iz katerega se bode preneslo, nastavi. Za presnemanje ali pretakanje vina iz soda v sod poslužujemo se lahko po stari navadi brentačev, kebljev i. t. d., pa tudi posebnih sesalk, izmed katerih so vrteče najboljše.

Z brentači ali s keblji gre presnemanje počasi od rok, veliko vina se razlije, in vrhu tega je to delo težavno in treba primeroma dosti delavcev.

S sesalko presnameta lahko dve sami osebi 50, pa tudi 180 do 220 veder v eni uri, kakor je ravno velika, ne da bi se le en sam kanec razlil in bi pri drugem, tretjem i. nad. presnemanju vino le količkaj vešelo.

Vrtilna sesalka pa se za prvo presnemanje ne sme rabiti, kakor smo ravnokar razložili; kajti ako bi se tako rabila, mlado vino bi čisto nič v kaj koristno dotiko ne prišlo z zrakom. Zaradi tega pa ni še smeti sesalke tudi za prvo presnemanje zavreči, rabi se lahko ravno tako kakor za vsako naslednje, in sicer tako le: Sod, iz katerega se misli presneti, nastavi se s prav navadno pipo, in naj potem teče vino v kako bolj široko podstavljeno posodo, iz katere se šele v drugi sod pumpa. Še bolje se doseže pravi namen, ako se na pipo pritrdi celo taka škropilnica, kakeršne imamo navadno po vrtih. Vino teče skozi luknjice v veliko tankih curkih, in to stori ravno, da prihaja v zaželeno veliko dotiko z zrakom. Kar se tiče drugega, tretjega i. nad. presnemanja, razločujejo se od prvega le s tem, da je dotiko vina z zrakom kar le mogoče zabranjevati, kar s sesalko gotovo najboljšo dosežemo. O presnemanju nimamo nič več povedati. Priporočamo našim častitim čitaljem vinščakom le še to, naj uže pri prvem, posebno pa pri drugem in vsakem naslednjem presnemanju dobro pazijo na to, da ne pride čisto nič motnega vina v novi sod, ampak samo popolnoma čisto. Le količkaj kalno vino naj se dene v poseben sod, v bariglo ali polovnjak, v katerem se očisti z želatino, ter potem šele porabi za dopolnitev sodov ali za zalivanje. Slednjič naj tudi še to posebno poudarimo, da je kajenje ali žveplanje sodov pred prvim in vsakim naslednjim presnemanjem pri zdravih, pravilno napravljenih belih, posebno pa črnih vinih velikanska neumnost, katero naj bi naši vinščaki opustili.

Deset zapovedi o vzgoji žrebet v prvem letu.

1.) Pregovor slove: „Kobila ti da žrebe, konja pa moraš sam narediti.“ Pregovor ta hoče reči, da je zelo važno, odbirati za plemo dobre kobile in žrebce, da pa to ni še vse, ampak da je od tebe zavisno, da vzgojiš iz lepega žrebeta tudi lepega konja. Ako imaš še tako lepo in za plemo sposobno žrebe, s slabo vzrejo, je lahko popolnoma pokvariš.

2.) Vzreja žrebetova se ne prične z dnevom, kadar ga kobila stori, ampak uže ob času, ko je še v materinem životu. Le če dobro in pravilno ravnaš s kobilo, storila ti bode lepo žrebe. Po nekaterih krajih naših, zlasti na Gorenjskem, delajo po zimi tako silno z brejimi kobilami, da skote potem medla žrebeta, ki največkrat kmalu poginejo, ako kobila morda uže poprej ni

izvrgla. Dvajset goldinarjev, ki so jih z delom prislužili, petkrat potem izgube, ker niso odredili žrebeta.

3. Posebno skrb imej o porodu. Kadar se kobili bliža čas, imej vedno blizu izkušenega človeka, ki pomaga, ako je potreba. Kobili nastelji dobro in mehko. Potrebno ni siliti kobile k porodu, zlasti ne daj prezgodaj predreti mehurja, ki dela pot mladiču. Ako je pa mehur prezgodaj počil in se kobila težko ožrebi, moči ji dotične dele z gorkim mlekom. Mehur je najboljši, da sam počí.

4.) Mladiča je počasi ven vleči in le takrat, kadar ima kobile popadke. Kadar je uže glava zunaj, zlasti počasi vleči, da se popkova vez prekratko ne odtrga, kar ima lahko zle posledice.

5.) Posebno pazi na popek. Ako se popkova vez sama ni odtrgala, odreži jo mladiču 6 do 8 centimetrov od trebuha in podveži jo s prav čistim, širokim in mehkim trakom. Ako popkovo vez odrežeš z umazanim trakom, pritisne lahko prisad, ki je zelo nevaren. Popek bodi vedno snažen, in če je le mogoče, omivaj ga s karbolno vodo. Mnogo bolezni dobivajo žrebeta zaradi nesnage na popku, zlasti se vnamajo členi, pluća, oči in možgani.

6.) Po porodu odrgni kobile do suhega. Če posteljica ne gre od kobile v 24 do 36 urah, odstrani naj jo živinozdravnik.

7.) Mlezvo, t. j. prvo mleko po porodu, mora dobiti mladič, da si očisti čreva matrne smole.

8.) Če je vreme, morata starka in mladiči iti vsak dan na plano; ko kobile prične delati, naj jo mladič povsod spremlja, koder je mogoče. Kadar mladič prične jesti, prični mu pokladati zdrobljenega ovsa.

9.) Prvo leto žrebe najbolj poraste. Dobra krma je zatorej v tem času nad vse važna.

10.) Če se žrebe vsak dan ne pregiblje dosti, ne misli, da si vzrediš dobrega konja. Žrebe, ki je vedno v hlevu, dobi mehke kosti in nizka kopita, ki le navzpred rasto in bicelj vedno bolj k tlom tišče. Žrebe, ki živi vedno v hlevu, divja, kadar je pripelješ na plano, sem ter tja in si pri tem poškoduje ter dobi bolezni na kitah in v členih. Kadar je žrebe potno, glej, da se ne prehladi.

Nov aparat za kuhanje voska in medu.

Podoba 17. kaže nov aparat za kuhanje voska in medu, kateri ob enem tudi stiska. Ta aparat izdeluje tvrdka Kolb & Gröber v Lorch-u na Virtemberškem in ga prodaja za nizko ceno 21 nemških mark t. j. 12 gld. Prednosti tega aparata so:

1.) Kuhaš lahko prazno satovje ter tudi polno. Da bi se satovje prismodilo, ni se bati, ker se delo vrši s parom.

2.) Vosek in pa med se sama od sebe odtekata, pri drugih zelo hvaljenih enakih aparatih moraš pa vosek z žlico posnemati.

3.) Aparat dela popolnoma sam od sebe, ne da bi bilo treba kaj pomagati, in z največjo hitrostjo. Stiskanje se vrši med kuho.

4.) Vosek se dobiva popolnoma očiščen.

5.) Med ohrani svojo finost, barvo, svit in fini duh.

Vprašanja in odgovori.

Drugi odgovor na 115. vprašanje: Podpisaneec neznanja, da je preteklo leto škropil krompir z modro galico prvičkrat 17. maja, drugič pa 20. junija. Uspeh ni bil popoln,

ker se je pri nas krompirjevo listje zaradi velike suše zgodaj posušilo, a proti drugemu se je mojemu krompirju vendar poznalo, da je bil škropljen.

V Dolini pri Trstu, 8. maja 1891.

Ivan Sanein,

ud. e. kr. kmet. družbe kranjske.

Tretji odgovor na 115. vprašanje: Glede škropljenja krompirja z modro galico ne morem poročati o nobenem posebnem uspehu, ker zbog ugodnega vremena lansko leto ni bilo pri nas krompirjeve bolezni.

Anton Šemrov v Medvedjem Brdu.

Vprašanje 128. Pri nas rabimo tkalske ščetice pri izdelovanju sukna ter jih naročujemo iz Grada. Izkušali smo jih uže doma pridelovati, a niso bile rabne, menda jih ne znamo pravilno pridelovati. Izvolite me poučiti, **kako se pridelujejo tkalske ščetice.** (L. G. suknar na Z.)

Odgovor: Tkalska ščetica je dveletna rastlina, ki ljubi toplo podnebje ter rahlo, svežo in dobro obdelano peščeno, zlasti pa apneno zemljo. Na težki zemlji postanejo ščetice nerabne. Sveže gnojilo sicer dela velike glavice, imajo pa slabo obliko in grobe ščeti. Najbolje uspeva tkalska ščetica na dobro obdelani in rodni njivi drugo ali tretje leto po svežem gnojilu. Gnojenje z nekoliko apnom je zelo koristno. Najboljše seme je dobiti iz južne Francije. Seme se seje na grede, ali kar naravnost na njivo. Pol kilograma semena, ki se vseje pomladi na grede, da za $\frac{1}{4}$ hektara sadik. Konec julija do srede avgusta presade se sadike na njivo v vrste. Vrste naj bodo po $\frac{1}{2}$ m/ narazen, rastline v vrsti pa po $\frac{1}{3}$ m/. Njiva je lahko poprej s kakšno drugo rastlino posajena. Jeseni se rastline nekoliko ospe, drugo leto pa pridno okopavajo in plevajo. Še boljše je, seme kar naravnost sejati na njivo, in sicer med žito, turščico ali druge okopavine. Kadar se ena rastlina požanje ali sploh spravi z njive, pa se druga opleve, in ščetične rastline razredijo in pred zimo še dvakrat okopljejo. Drugo leto se zopet okopava, in slednjič rastlina nekoliko ospe. Glede žetve veljajo ta le pravila: Kadar so se rastline vzbilile, pokaže se najprvo glavna ali srednja ščetica, ki se mora precej odrezati, kakor hitro ima $2\frac{1}{2}$ %m dolg recelj. Nadalje se odlomijo po stranskih poganjkih vse ščetice, katere so daljše nego 6 %m, ker so prevelike. Sredi julija prično ščetice evesti. Kadar odeveto, režejo se glavice polagoma druga za drugo, ter se jim pušča 18 do 20 %m dolg recelj. Porezane ščetice se suše po zračnih prostorih. Čez kakih 4 do 5 tednov se za dobro ped na debelo nasute ščetice suhe, in s premetavanjem odpade cvetno listje in seme. Posušene ščetice se potem odbirajo. Valjaste in trde se imenujejo „moške“, jajčaste in mehke pa „ženske“.

Vprašanje 129. Imam šestletnega konja, ki ima to grdo razvado, da grize in gloje vse reči, katere le doseže: gare, jasli, oje, motvoze, jermenja in celo verige. Naredil mi je uže veliko škode. Bi se li dala ta bolezen odpraviti in kako? (A. Z. v F. pri K.)

Odgovor: To ni nikaka bolezen, pač pa je razvada, ki jo je težko odpraviti. Ta razvada prihaja od lenobe in potrjuje tudi pri konjih resnice nemškega pregovora: „Lenoba je pričetek vsega zla“. Žrebeta, vzrejena po večini v hlevu, konji, živeči zaradi pomankanja dela večinoma v hlevu, uganjajo iz dolgega časa razne muhe, zlasti se pa privadijo glodanju in zibanju z noge na nogo. Da se konj odvadi glodanja, priporočajo ga privezati v hlevu z dvema, ne pretežkima verigama tako, da je sicer prost, a ne more ni na levo ni na desno do nobene reči, ki bi jo glodal. Tisti deli jaslí, do katerih more z zobmi, objejejo se s ploščevino, in jaslí se mu narede sploh pri tleh. Novejši čas delajo po konjskih hlevih jaslí le pri tleh, ker izkušnja uči, da postanejo lepšega života konji, kateri jedo iz nizkih jaslí. Visoke jaslí so iz mnogih

vzrokov slabe, a tudi narede, da dobo do konji udrt hrbet. Po naših hlevih vidimo jasli splošno previsoke, ki so za krmljenje protinaravne, saj je tudi za konja najboljša krma na paši, in tam mora vso hrano pobirati s tal.

Vprašanje 130. Kaj mi je narediti, da preženem mravljince z drevja, koder mi uničujejo listje, zlasti po mladih. 4—5letnih jablanih? (J. P. v St. I.)

Odgovor: Mravljinci so neprijetni po shrambah, po vrtilih in po drevju so pa le koristni, zato jih pustite v miru. Mravljinci sadja nikdar ne načno, oni pridejo šele takrat do njega, kadar ga je uže katera druga žival načela. Listja se pa mravljinci ne dotaknejo, in če so na mladem drevju, je to le znamenje, da so se na listji zaredile listne uši. Zato imate mravljince le po mladih jablanih, koder so te uši najrajše. Najhujši sovražniki listnih uši so mravljinci, zato jih moramo čuvati, za vzgled naj nam bodo francoski sadjarji, ki v svoje sadovnjake umetno prenašajo mravljince.

Vprašanje 131. Naši zelniki uspevajo dobro le prvo in drugo leto, tretje leto že slabo, četrto pa kar nič. Po koreninah se zaredi črvi, katere imenujemo „kile“. Vsled tega smo prisiljeni zelnike zopet drugje napraviti. Ker bi rad zelnik vedno na tistem mestu, kako naj ravnam, da ubranim zelje kilam? (P. D. v Sr. v.)

Odgovor: Ako so ti črvi, katere vi imenujete „kile“, v grah debelih bunčicah na štoru in po koreninah, potem je škodljivec mali hroščec „kljunotaj“ (latinski chentorrhynchus sulciellus). Ličinke (črvi) se preobrazijo včasih še do jeseni, večinoma pa prezimujejo v omenjenih štorih in koreninah kot ličinke. Hroščeca kljunotaja je treba spomladi otepati ali s sakom smukati, a še bolj v živo ga pa primemo, ako zelnih štorov preko zime ne puščamo na zelniku, kakor je to sploh navada, ampak jih porujemo in sežgemo. Vzlic temu pa vender ni koristno, ker je potrebno rastline menjavati, če hočemo imeti dobre uspehe. Ne glede na to, da je pri nas gnojenje zelnikov enostransko, zaredi se sčasoma toliko škodljivcev, da mora zelnik hirati. Zelnik ima, ne glede na razne glive in na škodljivce po listji, nič manj nego 17 vrst škodljivcev po koreninah, kateri se tem bolj razmnožujejo, kolikor dlje časa je zelnik na tistem mestu.

Vprašanje 132. Moja kobila je bila meseca oktobra lanskega leta močno vsekana v zadnjo nogo. Živinozdravnik si je močno prizadeval, da bi jo ozdravil, a ni se mu posrečilo. Ostala je pepelnasto-siva goba. Vrhu tega je še na slabem mestu, t. j. zadi nad kopitom, kakor Vam kaže pridejana podoba. Kaj mi je narediti, da kobila ozdravi? (M. P. v Š. pri Komari.)

Odgovor: Bula, katero Vi imenujete gobo, nasledek je udarca, a ne poveste, ali je bula mehka ali trda, ali kobilo boli ali ne, ali kobila šepa ali ne. Kolikor presodimo, je ta bula „morska kost“, ki se je naredila na bieljevi kosti. Če bula kobile ne boli ter ne šepa, priporočamo Vam jo pustiti pri miru. Drugače pa se morska kost zdravi kakor krak (Stichbein). Priporočamo Vam vprašati za svet kakega resničnega živinozdravnika, pa ne kakega navadnega neizkušenega kovača. Sicer se pa lahko o tej bolezni poučite v Mohorjevi knjigi „Domači živinozdravnik“ na straneh 156. do 161.

Vprašanje 133. Kako se rabi rastlina „raponticum rheum?“ (M. H. v D.)

Odgovor: Gotovo menite zelenjadno rastlino „rapontiko“ (latinski oenothera biennis). Ta rastlina je dveletna, a za jed rabijo le enoletne korenine, in sicer za salato, prikuho in juho. Za salato se korenine opero in ostržejo, potem pa kuhajo v soljeni vodi, razrežejo na kosce ter z oljem in jesihom napravijo kakor navadna salata.

Vprašanje 134. Ozimno žito je pri nas tako popolnoma pozeblo, da ne bodemo imeli nič žeti, zato vprašam, ali smemo

zaradi tega zahtevati, da nam odpisejo davke, in kam naj se obrnemo? (J. Z. v V.)

Odgovor: Pozeba ozimnega žita ne spada med tiste uime, zaradi katerih ima kmetovalec pravico, zahtevati odpis davka. Pač je v sedanjem državnem zboru neki poslanec stavil predlog, naj se pozeba ozimnega žita dene med tiste uime, zaradi katerih se davek odpisuje. Upajmo, da bode državna zbornica pritrdila temu predlogu.

Vprašanje 135. V knjigi „Umni kmetovalec“ berem, naj se v hlevu potresa gips in primešava gnojnici zeleni vitrijol, ker se s tem vežejo koristni plini (gazi). Prosim pojasnila, kako je to delati, kje je dobiti gipsa in zelenega vitrijola in kaka jima je cena. (J. B. v K.)

Odgovor: Gips in zeleni vitrijol vplivata oba enako na gnoj, ker je pa gips cenejši in ga je lažje rabiti, zato rabijo v kmetijstvu le njega. Ako gnoj vsak dan izkitate iz hleva in potem na gnojišči prav ž njim ravnate, t. j. da ga polivate in z dobro prstjo posipate, no, potem je prav dober tudi brez gipsa. Ako ga pa po več dni, celo po več tednov puščate v hlevu, ondaj pa je gipsanje prav koristno. Na dan se računani za vsako veliko živinco po 1 kilogram gipsa, ki se potrese na večer, kadar je živina uže opravljena. Gips prodaja v Ljubljani špediter Franz Pirker. Sedanja cena gipsu nam ni znana. Če pa gips posipljete po gnojišči in ga primešavate tudi gnojnici, pa je tudi prav dobro in koristno.

Gospodarske novice.

* † **Gospod Edvard Fux**, c. kr. poštar in posestnik v Metliki ter dolgoleten ud naše družbe, je umrl 2. t. m. Blag mu spomin!

* † **Aleš Pavlin**, po domače Francék, posestnik in daleč preko mej znani veletržec v Podbrezji ter ud c. kr. kmetijske družbe kranjske, je umrl 9. t. m. Blag mu spomin!

* **Samostojni ribarski odsek** naše družbe je ustanovljen. Kdor se zanima za ta velevažni odsek, zahteva naj pri družbi v Ljubljani njegova pravila. Odsek je že pričel delovati. Letos uže bo vzgojil več tisoč enoletnih postrvi, ker izkušnja uči, da je le malo uspeha z vdevanjem ravnokar izvaljenih ribic, pač pa je veliko zaroda, ako se vdenejo v vode uže odrasle ribice, katere se bolje branijo raznim pretečim nevarnostim. Prijave zaradi pristopa je pošiljati odseku v Ljubljano, in sicer pod naslovom kmetijske družbe.

* **Konjarski odsek** c. kr. kmetijske družbe kranjske je imel 1. t. m. svojo sejo na Selu pod Ljubljano pod predsedništvom gospoda Fr. Povšeta, navzoči pa so bili odborniki: gg. Gams, Hanslik, Lmarčič, Perdan, Pirc in Sennig. — Odsek je pregledal novo došla hanoveranska žrebea „Arminija“ in „Oresta“ ter ju določil za Šent Jarnej in Podgaber. — Ukrenilo se je potrebno, da se naredi v Šent Jarneji še letos primerno dirkališče. — Naposled je odsek uredil več razmer, tikajočih se odsekovega poslovanja.

* **V Vidmu pri Vel. Laščah** se je ustanovila 10. t. m. nova podružnica c. kr. kmetijske družbe kranjske z naslovom „Dobrepoljska podružnica za Vel. Laški sodni okraj“. Za predsednika je bil izvoljen gospod Josip Šteh, posestnik v Mali Vasi, za odbornike pa gg. Fran Brdavs v Dobrepolji, Ivan Dobnikar, kaplan v Dobrepolji, Fran Erčul v Zagorici, Janez Erčul v Podpeči, Janez Grandovec v Kampiljah, Matija Hudovernik v Dobrepolji, Ivan Šteh v Mali Vasi, Fran Zaidaršič, župan v Zdenski Vasi.

* **Na vabila več podružnic na občne zборе** v današnji številki opozarjamo vse one gg. člane, kojih se vabila tičejo, ter jih pozivljemo, naj se mnogobrojno udeležijo.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dne 4. maja 1891.

Seja je predsedoval družbeni predsednik gospod cesarski svetnik Murnik, navzoči so bili gosp. podpredsednik J. Fr. Seunig in gg. odborniki baron Lazarini, Povše, Šiška, Witschl in tajnik Gustav Pirc.

Odbor je določil program za družbeni občni zbor, ki bode v prvi polovici meseca junija.

Družbenemu samostojnemu ribarskemu odseku se je dovolil primeren kredit za poplačilo rednih stroškov proti temu, da odsek v ta namen dovoljeni denar ob svojem času vrne družbi.

Prošnjo notranjskega posestnika za podporo za gozdno drevnico ukrene odbor odstopiti deželnemu odboru z najboljšim priporočilom. Ravno tako ukrene odbor z nekaterimi drugimi prošnjami, tikajočimi se pospeševanja kmetijstva.

Posestniku, ki je prodal brez odborovega dovoljenja svojega subvencijskega bika, naloži odbor izvršiti dolžnosti, za katere se je s pismom zavezal.

Odbor vzame na znanje ustanovitev podružnic v Tuhinji, Šent Vidu, Begunjah in Breznici.

Odbor vzame na znanje dopis c. kr. deželne vlade o odloku c. kr. kmetijskega ministerstva, da je odbilo prošnjo kmetijskega društva v Kočevju za podporo za ustanovitev kmetijskega tečaja.

Odbor je hvaležno prejel od vis. deželnega odbora v Ljubljani 100 iztisov knjižice „Kako je ravnati z gozdi“ ter ukrenil, te knjižice primerno razdeliti po podružnicah.

Za nove ude so se vzprejeli nastopni gg.:

Znidaršič Franc, posestnik na Lipsenji; Petrič Janez, posestnik in lesni trgovec na Gumnišah; Bravc Friderik, posestnik v Loži; Turk Ivan, posestnik v Loži; Krmavnar Jakob, posestnik v Lazah; Berdajs Friderik, grajščak na Savi; Dečman Anton, hišni posestnik v Ljubljani; Goričnik Mihael, posestnik na Zgoši; Linner Gustav, upok. c. kr. generalmajor na Zgoši; Skubec Anton, posestnik v Brvcah; Bohte Janez, posestnik v Zastavi; Kuček Janez, posestnik v Starem Trgu pri Rakeku; Ljudska šola v Šiški; Hlebš Jernej, posestnik in zidarski mojster pod Golovcem; Smolnikar Josip, posestnik in usnar na Lokah; Grošelj Aleš, posestnik v Kostanji; Hribar Janez, posestnik v Češnjicah; Brlic Janez, posestnik v Golčah; Hrovat Josip, posestnik v Buču; Jerin Janez, posestnik v Velikem Hribu; Šimenc Franc, posestnik na Steblevku; Drole Blaž, posestnik v Zgor. Tuhinji; Rovnan Anton, posestnik in gostilničar v Podkrajci; Debeljak Matija, posestnik v Dvorski Vasi; Smolej Jože, posestnik na Mlaki; Fajdiga Janez, posestnik in gostilničar na Zgoši; Legat Lorenc, posestnik v Rodnjah; Sirarska zadruha v Srednji Vasi; Zupanc Janez, posestnik v Srednji Vasi; Znidar Jože, posestnik v Nomenju; Stare Janez, posestnik in gostilničar na Laborah; Dolenc Oroslov, posestnik in svečar v Ljubljani; Zupančič Anton, posestnik v Gradišči; Pavlič Luka, posestnik v Spodnjem Brniku.

Družabniki podružnice c. kr. kmetijske družbe v Zatičini

se uljudno vabijo na občni zbor, ki bode dne 18. maja (binkoštni ponedeljek) ob 3. uri v šolskem poslopji v Šent Vidu pri Zatičini.

Štefan Jaklič s. r., podružnični predsednik.

P. n. gg. udom podružnice c. kr. kmetijske družbe v Metliki

temn potem naznanjam, da bode podružnični občni zbor dne 21. maja popoldne ob 3. uri v Metliški ljudski šoli.

Na Radovici, dne 9. maja 1891.

Schweiger s. r., načelnik.

Podružnica c. kr. kmetijske družbe v Kranji

bode imela svoj občni zbor v četrtek 21. maja popoldne ob 3. uri v mestni dvorani (na rotovži) v Kranji. Gg. udje naj se izvolijo obilno udeležiti tega zborovanja.

Baron H. Lazarini s. r., predsednik.

V a b i l o

na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Ratečah dne 21. majnika ob 10. uri dopoldne.

V Z P O R E D :

- 1.) Volitev novega podružničnega predsednika in podpredsednika.
- 2.) Poročilo o podružnični imovini.
- 3.) Predlog zaradi udeležitve pri občnem zboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.
- 4.) Razni predlogi družabnikov.

V Ratečah 10. majnika 1891.

Scheyer s. r., predsednik.

V a b i l o

na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Kostanjevici, ki bode dne 21. maja ob 2. uri popoldan v šolskem poslopji v Kostanjevici s sledečim vzporedom:

- 1.) Posvetovanje za ustanovljenje podružnične drevnice.
- 2.) Posvetovanje, kako naj bi se vinščakom delil najbolj praktično pouk o napravi novih vinogradov, posebno o sajenji in požlahtnjevanji ameriških trt.
- 3.) Posvetovanje o potrebni prenapredbi lovske postave.
- 4.) Razni nasveti.

Damijan Pavlič s. r., načelnik.

V a b i l o

na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Bledu, ki bode v nedeljo 24. maja popoldne ob 4. uri (po cerkvenem opravi) v podružničnem poslopji (v novo zidani moštarnici) v Bledu.

V Z P O R E D :

- 1.) Poročilo o delovanju.
- 2.) Razgovor o notranji opravi moštarnice.
- 3.) Kmetijsko predavanje.
- 4.) Volitev novega odbora.

Ker pride k zborovanju tudi večak o izdelovanju sadnega mošta gospod V. Charausek iz kmetijskega ministerstva na Dunaji, zato so vsi udje povabljeni, da se gotovo udeležijo tega zborovanja. Vabijo se tudi neudje.

V Bledu, 3. maja 1891.

Anton Hudovernik s. r., predsednik.

V a b i l o

na peti občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Logateci, ki bode v nedeljo dne 24. maja t. l. ob 4. uri popoldne v šolskem poslopji Dolenjelogaškem s tem le vzporedom:

- 1.) Poročilo o družbenem delovanju preteklega leta in pregled računov.
- 2.) Posvetovanje o predmetih in predlogih, kateri bi se določili za občni zbor c. kr. kmet. družbe v Ljubljani.
- 3.) Kako se mora oskrbovati drevje, vsajeno letošnje pomlad na stalno mesto — predavanje s praktičnimi vajami na šolskem vrtu.

4.) Nasveti in prosti govori posameznih družabnikov.

K obilni udeležbi vabi najljubše

načelnštvo podružnice c. kr. kmetijske družbe

v Logatci, dne 4. maja 1891.

Martin Petrič s. r., predsednik.

Gg. udom kmetijske podružnice v Vipavi.

Podpisani odbor vabi gg. ude na občni zbor, ki bo dne 24. maja t. l. ob 4. uri popoldne v občinski pisarnici v Vipavi z naslednjim vzporedom:

1.) Posvetovanje o predlogih za prihodnji občni zbor c. kr. kmet. družbe v Ljubljani.

2.) Volitev podružničnega zastopnika na tem občnem zboru.

3.) Presojevanje, katerim razstavnikom kmetijske razstave, prirejene v Vipavi dne 11. in 12. oktobra 1890. l., naj se dajo darila in svetinje.

4.) Prosti nasveti.

Za odbor kmetijske podružnice v Vipavi.

Tomšič s. r., tajnik.

V a b i l o

na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Šmartinu pri Litiji, kateri bo dne 31. maja t. l. ob 4. uri popoldne v Črnem Potoku pri g. Ig. Zore-tu.

VZPORED:

1.) Poročilo tajnikovo.

2.) Poročilo blagajnikovo.

3.) Izvolitev odposlanca h glavnemu občnemu zboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

4.) Predlogi družabnikov.

Kmetijska podružnica v Šmartinu, 12. maja 1891.

J. Bartl s. r., tajnik.

Ig. Zore s. r., prvomestnik.

Tržne cene.

V Ljubljani z dne 13. maja 1891.

Pšenica gld. 7.50 kr., rž gld. 5.36 kr., ječmen gld. 4.87 kr., oves gld. 3.50 kr., ajda gld. 5.36 kr., proso gld. 5.20 kr., turšica gld. 5.50 kr., leča gld. 9. — kr., grah gld. 10. — kr., fižol gld. 9. — kr. (Vse cene veljajo za 1 hektoliter.)

Krompir 100 kgr. gld. 2.77 kr.

Prasičje salo 68 kr., špeh svež 54 kr., špeh prekajen 64 kr., surovo maslo 70 kr., goveje meso 60 kr., telečje meso 56 kr., svinjsko meso 66 kr. (Vse cene veljajo za 1 kilogram.)

100 kgr. sena gld. 1.78 kr., slame gld. 2.23 kr.

Na Dunaji do dne 14. maja 1891.

Pšenica gld. 10.40 kr., rž gld. 8.87 kr., ječmen gld. 7.50 kr., oves gld. 7.40 kr., turšica gld. 7.05 kr., fižol gld. 12. — kr., grah gld. 11.75 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

Suhe češplje gld. 29.50 kr. 100 kilogramov.

Goveda (lepi voli) gld. 58. — kr. za 100 kgr. mesarske vage.

Prasičje salo gld. 51.75 kr. za 100 kilogramov.

Špeh gld. 44.75 kr. za 100 kilogramov.

Loj gld. 22. — kr. za 100 kilogramov.

Goveje kože čez 50 kgr. težke gld. 47 do 48, od 40 do 50 kilogramov težke od gld. 41 do 42, od 35 do 39 kgr. težke po gl. 32 do 33 za kilogramov.

Kože od jagnjet po 105 do 125 gld. za 100 komadov.

Méd 100 kgr. gld. 41. — kr.

Vosek 100 kgr. gld. 142.50 kr.

INERATE

sprejema „Kmetovalec“ po ceni, zaznamovani na prvi strani. V „Kmetovalecu“ priobčeni inserati imajo najboljši uspeh kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zelo priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljenja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebščin.

Vaba za ribji lov

IZVRSTNO!

Kdor hoče vspešno ribariti po odprtem ali zaprtem vodovju (po rekah, bajerjih itd.) bodisi s trnkom ali mrežo in ribe od daleč in iz globine vabiti, kupi naj si moje izvrstne nezastrupljene vabe za ribji lov s poukom, kako je isto rabiti. Došlo mi je obilo zahvalnih pisem. Cena 2 marki. Izdelujem tudi poznano dobre vabe za lov na rake, vidre, podlasice, zajce, lisice, dihurje, srne itd. Cena à 2.20 mark. — Naslov: Portaskiewicz Witterungsfab., BRESLAU, Kletschkauerstrasse 4. (50—1)

Semnji v Št. Petru na Krasu

za živino in kramarsko blago bodo vsled dovoljenja vis. c. kr. deželne vlade kranjske vsako leto

17. marca, v ponedeljek po sv. Rešnjem telesu,
9. avgusta in v četrtek po Roženkranski nedelji.

Prvi letošnji semenj bo v ponedeljek po sv. Rešnjem telesu t. j. 1. junija t. l. na katerega vabi (51—1)

občinsko oskrbnitvo v Št. Petru.

Ogrska akcijska družba za zavarovanje proti škodam po toči in za pozavarovanja v Budapešti.

ki je bila zasnovana od c. kr. priv. splošne zavarovalne v Trstu, prevzame zavarovanje proti toči za stalne cene brez poznejšega doplačila.

Vplačanega je 1 milijon goldinarjev av. velj.

Škode se hitro in popolnoma izplačajo.

Zavarovalnino je plačati se le po zetvi t. j. 30. septembra in sicer na menjico.

P. n. članom c. kr. kmetijske družbe kranjske se zniža zavarovalnina za 5% od normalne cene.

Razjasnila dajo:

V Ljubljani glavni zastop za Kranjsko, v Gradišči števil. 4. (40—3)

v vsih drugih krajih pa okrajni in lokalni zastopniki.

Uzorce na vse strani zastoj.

Suknjo

za vsako porabo, samo dobro, trpežno, pravo in cenejši kot povsod drugod, pošilja na zasebnike za prihodnjo pomlad in jesen zaloga c. kr. priv. tovarn za suknjo in volnene izdelke

Morica Schwarz-a

v Svitavi (pri Brnu) na Moravskem.

Tisoči ostalih koncev se za res ceno prodajo.

Kdor enkrat poskusi, ostane vedno naročnik. V zalogi so vse vrste suknja za uniforme, društva, zavode, samostane, itd. Poletnje domače suknjo, nevaljano suknje za gozdarje in turiste, na željo tudi nepremočno za vodo. (25—6)

Za gg. krojače najlepše knjige za uzorce.

Zato prevara nemogoča. — Za nepravilne pošiljave se vrne denar franco.

Prijetno in sploh blago za vsako, najprejše in kmetijsko blago za tovarne niske. Pošilja se proti povzračju ali pa je denar naprej poslati.

Inteligentni mozje, ki živé stalno na kmetih in uživajo spoštovanje svojih sosedov morejo dobiti (52-1)

dela, ki bode trajalo dva meseca

in dajalo obilo zaslužka. Ponudbe pošiljajo naj se v zaprtih pismih z nadpisom „Dvomeščno delo“ upravnistvu tega lista.

Najnižje cene.

Največji izbor.

Preobleke.

Popravila.

L. Mikusch
Tovarna dežnikov
Ljubljana.

Skrbno izdelovanje

(43-3)

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice
v Gradci.

(Ta drevesnica priznana kot ena največjih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izbrano zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih: **sadnega drevja**, visokodebelnatih in pritličnih ter piramide, špalirje, kordone in enoletne požlahnitve; **divjakov** in **podlag za pritlikovce**; **jagodnega sadja**; **lepotilnega drevja** in **grmovja**, **drevja** (8-9) **za drevorede** itd.

Razpošiljatev pravilno imenovanih **cepliv** vseh vrst sadja.

Cenike je dobiti **zastonj** in **franko**.

Nik. Hoffmann,

tovarnar kirurških instrumentov, umetalni, ter orožni kovač in nožar

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 12,

priporoča bogato zalogo svoje raznovrstnega v njegovo stroko spadajočega blaga. Vsa zaloga obstoji iz lastnih izdelkov in se za vsako prodano reč jamči, da je dobra in iz najboljšega blaga narejena.

Zlasti so v zalogi najboljši noži za vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh nožarsko in fino kovaško orodje za kmetovalce, vrtnarje vinogradarje, gozdarje itd.

Reči, ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši kakovosti narede. (7-9)

Vse stroje za kmetijstvo in vinarstvo!

Pluge, brane, valjarje, sejalnice, žitokosne stroje, senene grablje, stiskalnice za seno, mlatilnice, gepelje, lokomobile, lrijere, žitočistilnice, robkače, slamoreznice, stroje za žito tretji in repo rezati, mline za sadje, stiskalnice za sadje, mline za grozdje, vinske stiskalnice, stiskalnice za olive, škropilnice proti peronospori, stroje za sadje lupiti, sušilnice za sadje in zelenjad, vinske srkalnice, kletarsko orodje, pompe, krožne žage, decimalne in živinske vage, stroje za mleko posnemati, srkala, stroje za vrtni, stiskalnice za sladko krmo, stroje za prati, stroje za lan otrepati i. t. d.

Vse v najboljši sestavi po fabriški ceni.

== Jamčenje, olajšava plačevanja in oddaja na preskušnjo. ==

Tovarna strojev za kmetijstvo in vinarstvo

Ig. HELLER na Dunaji,

(28-6)

II. Praterstrasse Nr. 78.

Slovenski, nemški in laški cenik, ki ima 144 strani in polno podob se pošilja na zahtevanje zastonj in franko.

Pošteni zastopniki se povsod sprejemajo.

C. kr. priv.

„Assicurazioni Generali v Trstu“

(ustanovljena l. 1831.)

Poroštevni zaklad je štel 31. decembra 1889. l.	gld. 40,758.238-42
Družba je od pričetka do sedaj plačala škode	227,378.631-43
Dne 31. decembra 1889. l. je bilo v oddelku za življenje zavarovane glavnice	166,904.648-39
Premijski listi in premije, ki so za plačati v poznejših letih v oddelku za ogenj	23,544.053-22

Assicurazioni Generali zavaruje v nastopnih oddelkih:

1.) na življenje;

2.) proti škodi po ognju pri cerkvah, grajščinah, pristavah, hišah sploh, pri poštstvu, raznem blagu, lesu, oglju v sloopjih in na planem ter proti škodi po razdiranju in iznašanju, kakor tudi po streli in razpoku plina ali parnih kotlov.

Občinam, cerkvam, samostanom, dobrotelnim ustanovam, in grajščinam dovoli Assicurazioni Generali 20% odbitka od navadne premije.

3.) proti škodi vsled vožnje na morju, rekah, kanalih, jezerih in na kopnem za blago, izdelke, ladje in za vrednostne pošiljkatve po pošti;

4.) proti škodi na strtih zrelih in zrelnem steklu;

5.) proti telesnim nezgodam na račun l. občne avstrijske zavarovalne družbe na Dunaji;

6.) proti škodi po toči na pridelkah na račun »ogrske delničarske družbe za zavarovanje proti škodi po toči v Budapešti«

V oddelku za življenje jamčijo zavarovalni pogoji zavarovancu razven druglh prednost tudi tele:

po petletnem obznanju zavarovanja ne zgubi polica veljave tudi ob samomoru in dvoboju;

po triletnem zavarovanju ne more priti nezadolžena polica na noben način ob veljavo;

pravo do obnove (v teku 3 mesecev) police, ki je vsled zamude plačilnih oblikov zgubila veljavo in to brez ozira na zavarovančovo zdravje;

omejitve ničevnih vzrokov samo na priznane goljufije;

polica dobi brezplačno čez 6 mesecev tudi veljavo ob slučaju, če je zavarovanec poklican izvršiti svojo črnovojniško dolžnost in sicer do 15.000 gld.;

ravno tako tudi, če je brambovec ali rezervist poklican na vojsko in sicer do 50.000 gld.

Oddelek za življenje je popolnoma samostojen, ima svoje premoženje in je od drugih oddelkov tako ločen in nezavisen, da tudi zguba pri oddelkih za škodo po ognju ali vožnji nima na oddelek za življenje nobenega vpljiva.

Družba dovoli vse olajšajne, ki so mogoče ob določitvi premij in pri izplačanju škod, katere se hitro in v gotovini izplačujejo.

Glavni zastop je v Ljubljani

pri **C. TAGLIAPIETRU**

v Gradišah št. 4.

(1-5)

Mala naznanila.

Vsak od c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Pravi stari slivovec in breskovec (persico) prodaja upravništvo grajsčine Impolca, pošta Radna na Dolenjskem. Ceniki se pošiljajo na zahtevo zastoj in franko. (11)

Nosne obročke za bike prodaja c. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani in sicer take z zmetjo po 60 kr. in take z vijakom po 50 kr. s pošto vred. (26)

Za čebelarje, ki imajo panje s premičnimi satniki prodaja Jakob Žumer v Gorjah, pošta Bled, lepe v furnirski žagi narezane lipove remeljece. Iz njih more čebelar sam zbiti satnike, po naročila jih pa gorenji tudi že narejene pošlje. Cene so prav nizke. (29)

Službo iščem kot sadjar, katere stroke sem popolnoma vešč, ali kot hlapec, ker znam vsa gospodarska opravila, ali kot občinski sluga. Moj naslov pove upravništvo tega lista. (37)

Svinjak za 4 prasiče v dobrem stanu se proda v Ljubljani, Poljanska cesta št. 14. (41)

Železno orodje za čebelarje, vsakovrstno in sicer tudi za premakljive satnike, stroje za kaditi čebele, prodaja v najboljši kakovosti in po najnižji ceni Jan. Rakovec, ključar v Begunjah na Gorenjskem. (42)

Jajca za valenje od velikih belih rac po 5 kr., od malih rac po 3 kr., prodaja Jakob Govže, mlinar v Sušjem pri Ribnici. (43)

Dva lepa plemena bika kupi županstvo v Rifenberku na Primorskem, kojim naj se pošljejo ponudbe ter prijavi popis in cena bikov. (46)

Dva lepa rujava konja po 16 pesti visoka in po 5 let stara, sposobna za vsakovrstno vožnjo ima na prodaj Franc Pintar v Slatniku pri Ribnici. (47)

Najmočnejši in najzaneslivejši strup za podgane je

Tord-Tripe.

Ta strup uniči podgane, miši in krte brez nevarnosti za domače živali.

En zavoj 50 kr.

Glavna zaloga za Kranjsko je pri lekarnarju G. PICCOLI-ju v Ljubljani. (32-3)

Kose z znamko „kosec“

iz najboljšega angleškega srebrnatega jekla, razposilja na občine in posameznike

edina tovarniška zaloga za Avstrijo
L. Münzer v Drohobycz (v Galiciji).

Te kose so svetovnoznane zbog njih lah-kote, dvojnega kaljenje, rezivosti in prožnosti. Enkratno klepanje zadostuje za dolgo, in se morejo rabiti če jih tudi samo brusiš in nič ne klepaš. Z enkratnem brusenjem moreš kositi 120 korakov najtrše trave. (49-1)

Dolžina v centimetrih	62.	65.	70.	75.
Cena za 1 koso	gld. 1.—, 80.	1.05, 85.	1.10, 90.	1.20, 95.
	gld. 1.30,	1.40,	1.50,	1.60, 1.70.

Kose se pošiljajo z obratno pošto proti gotovi plači ali proti poštnem povzetju. Če se naroči najmanj 10 kos, stoji vožarina za eno 2 do 3 kr.

Mnogobrojna pohvalna pisma se prilože pošiljatkam.

Pozor na sleparje!!! Pristne so le tiste kose, ki imajo znamko „kosec“ vtisneno in se neposredno naroče pri

L. Münzer v Drohobycz (Galiciji).

Kmetosolci, ki zbiraajo naročila, dobe provizijo.

Važno za posestnike lepnatih streh!

Patent-Starrtheer

(Stabilni katran)

je preskušena in zanesljiva maža za nove kakor stare poškodovane strehe od lepnice in za izolovanje proti vlagi. — Ž njim se mrzlo maže, ne postane mehek pri najhujši solčni vročini in da ga ni potrebno potrositi s peskom kakor navadni katran. — Prodajamo stresno lepenco, strešni lak (kovinski katranov vosek), rdeči lak, lesni cement, strešni kit, asfaltovo smolo, premogov katran, karbolinej in lesni katran.

Vse po najnižji ceni.

Tovarne kemijskih izdelkov v Turmitzu itd.

Dunaj, II., Scherzergasse Nr. 1/2. (33-3)

Opomnja. Za razkuževanje prodajamo: Kreolin, surovo karbolno kislino, karbolno apno, razkuževalni prasek, železni vitriol kot najboljša obrambena sredstva proti kužnim boleznim.

Navodila in cenike zastoj in poštne prosto.

Zavarovanje proti toči!

na

Štajarskem, Koroškem in Kranjskem

prevzame

za najnižjo in stalno zavarovalnino

Generalno zastopstvo v Gradci

(pisarna Thonethof, Pfarrgasse 2)

ogrsko-francoske zavarovalne družbe

(Franco-Hongroise),

ki ima vplačane delniške glavnice

2 milijona goldinarjev.

Vzaka škoda se rada obračuni in povrne. Ako se želi, se plača zavarovalnina lahko še le po žetvi.

Družba je plačala svojim zavarovancem dosedaj **50 milijonov 421.177 gold** povračila za škode.

Kdor hoče prevzeti zastopništvo za to družbo naj se zgleda pri gorenjem generalnem zastopu, koder se tudi sprejema zavarovanje proti toči in se dade zadovoljno vsa zazjasniti. (48-1)

Varstvo proti

živinski kugi, perečem ognju prasičev, muham v hlevih, raznim mrčesem, gnilobi in trhlenobi lesa, gobam na lesu in zidovju itd.

dá edino le najboljši in priznan

Bartlov pristni karbolinej,

ki naredi les 3 do 4krat trdežnejši in lepo barvan. Popise zastoj. 5 klgr. po pošti stoji 1 gld. 50 kr., 100 klgr. 16 gld. na Dunaji (44-3)

Stroški neznatni — korist tisučera — kakovost ne presežena!

Mihael Barthel & Co.

na Dunaji X., Keplergasse 20.

(Ustanovljena hiša l. 1781.)

Zaloga v Ljubljani pri bratih Eberl.

Dopisuje se slovenski!